

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S

DĖL KASOS APARATŲ DIEGIMO IR NAUDOJIMO TVARKOS PATVIRTINIMO

2002 m. rugpjūčio 13 d. Nr. 1283

Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti Kasos aparatų diegimo ir naudojimo tvarką (pridedama).
2. Pavesti:
 - 2.1. Finansų ministerijai iki šio nutarimo įsigaliojimo parengti ir patvirtinti:
 - 2.1.1. pinigų priėmimo ir pinigų išmokėjimo kvitų blankų formas ir Pinigų priėmimo ir pinigų išmokėjimo kvitų blankų gamybos, įsigijimo, naudojimo ir sunaikinimo taisykles;
 - 2.1.2. Bilietų gamybos, įsigijimo, naudojimo ir sunaikinimo taisykles;
 - 2.1.3. Kasos aparatų bei prekybos (paslaugų teikimo) automatų, įtraukiamų į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos patvirtintą Lietuvos Respublikoje leidžiamų naudoti kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių sąrašą, techninius reikalavimus;
 - 2.2. Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Finansų ministerijos iki šio nutarimo įsigaliojimo:
 - 2.2.1. patvirtinti Lietuvos Respublikoje leidžiamų naudoti kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių sąrašą;
 - 2.2.2. parengti ir suderinus su Finansų ministerija patvirtinti:
 - 2.2.2.1. spaustuvėje numeruotų momentinės, piniginės-daiktinės loterijos ir vietinio susisiekimo maršrutų keleivinio transporto bilietų, realizuotų spaudos kioskuose, parduotuvėse ar kitose prekybos vietose, pardavimo įplaukų apskaitos tvarką;
 - 2.2.2.2. Įplaukų, gautų iš prekybos (paslaugų teikimo) automatų, apskaitos ir šių automatų naudojimo taisykles;
 - 2.2.2.3. kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių įtraukimo į Lietuvos Respublikoje leidžiamų naudoti kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių sąrašą tvarką;
 - 2.2.2.4. Kasos aparatų naudojimo taisykles;
 - 2.2.2.5. Specialių lipdukų (plombų) gamybos, įsigijimo, apskaitos ir naudojimo (plombavimo) tvarką.
3. Nustatyti, kad ministerijos ir kitos valstybės institucijos, suderinusios su Valstybine mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos, jų reguliavimo sričiai priskirtų rūšių veiklai vykdyti naudojamiems kasos aparatams gali nustatyti papildomus privalomus kasos aparatų kvituose ir ataskaitose spausdinamus rekvizitus ir (ar) papildomas tokiems kasos aparatams privalomas vykdyti funkcijas, taip pat kitus specialius kasos aparatų naudojimo reikalavimus.
4. Pripažinti netekusiais galios:
 - 4.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. kovo 27 d. nutarimą Nr. 392 „Dėl kasos aparatų degalinėse keitimo tvarkos ir sąlygų“ (Žin., 1996, Nr. 30-751);
 - 4.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. birželio 4 d. nutarimą Nr. 664 „Dėl kasos aparatų diegimo ir naudojimo“ (Žin., 1998, Nr. 53-1463);
 - 4.3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gruodžio 28 d. nutarimą Nr. 1493 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. birželio 4 d. nutarimo Nr. 664 „Dėl kasos aparatų diegimo ir naudojimo“ dalinio pakeitimo“ (Žin., 1999, Nr. 114-3313);

4.4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. liepos 28 d. nutarimą Nr. 893 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. birželio 4 d. nutarimo Nr. 664 „Dėl kasos aparatų diegimo ir naudojimo“ dalinio pakeitimo“ (Žin., 2000, Nr. 65-1953);

4.5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. liepos 12 d. nutarimą Nr. 919 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. birželio 4 d. nutarimo Nr. 664 „Dėl kasos aparatų diegimo ir naudojimo“ dalinio pakeitimo“ (Žin., 2001, Nr. 63-2291).

5. Šis nutarimas, išskyrus 2 ir 3 punktus, įsigalioja nuo 2002 m. lapkričio 1 dienos.

MINISTRAS PIRMININKAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

FINANSŲ MINISTRĖ

DALIA GRYBAUSKAITĖ

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2002 m. rugpjūčio 13 d. nutarimu Nr. 1283

KASOS APARATŲ DIEGIMO IR NAUDOJIMO TVARKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ši tvarka reglamentuoja kasos aparatų Lietuvos Respublikoje įrengimo, naudojimo, aptarnavimo ypatumus.

2. Šios tvarkos privalo laikytis visi juridiniai ir fiziniai asmenys, kurie Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę verstis ūkine komercine veikla ir parduoda prekes arba teikia paslaugas juridiniams ir fiziniams asmenims, atsiskaitantiems su jais grynaisiais pinigais ir (ar) mokėjimo kortelėmis.

3. Šioje tvarkoje vartojamos sąvokos:

Kasos aparatas – elektroninis kasos aparatas (fiskalinis ar nefiskalinis), kompiuterinė kasos sistema arba kasos terminalas, atitinkantis šių įrenginių techninius reikalavimus.

Nefiskalinis kasos aparatas – kasos aparatas, įtrauktas į Lietuvos Respublikoje leidžiamų naudoti kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių sąrašą iki 1996 m. birželio 1 d. (buvusį pirmojo etapo Valstybės registrą).

Fiskalinis kasos aparatas – kasos aparatas, įtrauktas į Lietuvos Respublikoje leidžiamų naudoti kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių sąrašą po 1996 m. birželio 1 d. (buvusį antrojo etapo Valstybės registrą). Šiuo aparatu sukaupti duomenys saugomi vienkartinio įrašymo (fiskalinėje) atmintyje. Fiskaliniai kasos aparatai gali būti ir specializuoti.

Specializuotas kasos aparatas – kasos aparatas, spausdinantis specialios formos bei turinio dokumentus ir atitinkantis papildomus techninius reikalavimus, nustatytus Finansų ministerijos patvirtintuose Techniniuose reikalavimuose kasos aparatams bei prekybos (paslaugų teikimo) automatams, įtraukiamiems į Lietuvos Respublikoje leidžiamų naudoti kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių sąrašą.

Kasos aparato kasa – kasos aparato grynųjų pinigų saugojimo vieta, o jeigu naudojamas nešiojamasis kasos aparatas – viena talpykla (prekystalio stalčius, rankinė ar dėžutė), kurioje saugomi visi grynieji pinigai, gauti iš asmenų už prekes (paslaugas).

Kasos aparato skyrius – kasos aparato elektroninės atminties dalis, kurioje gamintojo nustatytu ir instrukcijoje aprašytu būdu kaupiami duomenys apie įplaukas ar išlaidas. Skyriuose įplaukos ar išlaidos gali būti grupuojamos pagal prekių rūšis, atsiskaitymo būdus ir panašiai.

Kasininkas – ūkio subjekto darbuotojas, kuris prekių pardavimo (paslaugos suteikimo) vietoje kasos aparate fiksuoja asmens atsiskaitymą ir išduoda jam pinigų priėmimo ir (arba) išmokėjimo apskaitos dokumentą. Šiuo atveju darbuotoju taip pat laikomas individualios įmonės savininkas, kuris pats atlieka minėtas funkcijas arba ūkinės bendrijos tikrasis narys, kuris minėtas funkcijas atlieka bendrosios jungtinės veiklos sutarties pagrindu.

Kasos aparato kvitas – kasos aparatu išspausdintas specialios formos ir turinio prekių (paslaugų) pardavimo ir (ar) prekių pirkimo dokumentas, atitinkantis kasos aparatų techninius reikalavimus. Kvite turi būti išspausdinti visi šioje tvarkoje nustatyti rekvizitai, o pirkėjo pageidavimu papildomai įrašomi ir kituose teisės aktuose nustatyti privalomi apskaitos dokumentų rekvizitai.

Pinigų priėmimo kvitas – apskaitos dokumentas, kuris nustatytaisiais atvejais išduodamas pardavus prekę arba suteikus paslaugą.

Kasos operacijų atlikimo vieta – patalpa, kurioje įrengtas kasos aparatas, kasa ir kasininko darbo vieta, ar tokios patalpos dalis, nuo asmenų atskirta pertvara, prekystaliu, baro ar specialiai tokiai darbo vietai skirtais baldais. Kasos operacijų atlikimo vieta gali būti kelių transporto priemonė ar jos dalis, laikinasis prekystalis ir kita vieta, kurioje įrengtas kasos aparatas.

Asmuo – prekes perkantis, paslaugas gaunantis ir prekybos ar paslaugų suteikimo vietoje už jas atsiskaitantis juridinis arba fizinis asmuo.

Ūkio subjektas – Lietuvos Respublikoje įsteigtas ir veikiantis juridinis asmuo, užsienio juridinis asmuo ar jo padalinys, taip pat fizinis asmuo, kurie Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka verčiasi ūkine komercine veikla.

Atsiskaitymas – pinigų mokėjimo veiksmas, kuriuo įvykdomas asmens piniginis įsipareigojimas ūkio subjektui arba ūkio subjekto piniginis įsipareigojimas asmeniui.

Aptarnavimo įmonė – įmonė, turinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos (toliau vadinama – Valstybinė mokesčių inspekcija) išduotą sertifikatą, leidžiantį atlikti jame įrašytų kasos aparatų modelių ir su jais susijusių įrenginių techninės priežiūros ir remonto darbus.

Aptarnavimo įmonės specialistas – aptarnavimo įmonės darbuotojas, turintis Valstybinės mokesčių inspekcijos išduotą sertifikatą, leidžiantį atlikti jame įrašytų modelių kasos aparatų ir su jais susijusių įrenginių techninės priežiūros bei remonto darbus.

4. Kasos aparatai turi būti įrengti ir naudojami kiekvienoje atsiskaitymo vietoje, išskyrus šios tvarkos 10, 11 ir 12 punktuose išvardytus atvejus, kurioje asmenys už prekes (paslaugas) atsiskaito grynaisiais pinigais ir (ar) mokėjimo kortelėmis arba asmenims už perkamas iš jų prekes mokama grynaisiais pinigais, kai neišduodamas kitoks (ne kasos aparato kvitas) apskaitos dokumentas.

5. Kiekvienam su ūkio subjektu atsiskaičiusiam asmeniui, kai šioje tvarkoje nustatyta atsiskaitymo vietoje įrengti kasos aparatą, privaloma išduoti kasos aparato kvitą, išskyrus šios tvarkos 10.2 punkte nurodytus atvejus.

II. KASOS APARATŲ ĮRENGIMO IR NAUDOJIMO YPATUMAI

6. Visi ūkio subjektai, prekiaujantys naftos produktais, automobilių dujomis, alkoholiniais gėrimais, apdorotu tabaku arba cukrumi, kiekvienoje mažmeninės prekybos šiais produktais atsiskaitymo vietoje privalo įrengti kasos aparatą.

7. Degalinėse turi būti įrengti ir naudojami specializuoti degalinių fiskaliniai kasos aparatai.

Kartu su specializuoto degalinių kasos aparato finansinėmis dienos ataskaitomis (arba šiose ataskaitose) turi būti spausdinamos ir kasos operacijų žurnale klįjuojamos kiekvienos rūšies degalų (įskaitant automobilių dujas) parduoto kiekio ataskaitos.

8. Visi prekybos ir viešojo maitinimo ūkio subjektai, prekiaujantys alkoholiniais gėrimais (įskaitant alų), įplaukas, gautas už šių gėrimų realizavimą, turi registruoti atskirame kasos aparato skyriuje (skyriuose).

Parduotuvėse, išskyrus kaimo parduotuves, atsiskaityti už alkoholinius gėrimus turi būti įrengti ir naudojami tik fiskaliniai kasos aparatai. Ši nuostata netaikoma, jeigu prekiaujama tik alumi.

9. Visi ūkio subjektai, organizuojantys azartinius lošimus, privalo įrengti kasos aparatą ir kiekvienam asmeniui išduoti kasos aparato kvitą, jeigu kasoje keičiami gryniesi pinigai į žetonus, o žetonai – į grynuosius pinigus, išskyrus tuos atvejus, kai žetonai už grynuosius pinigus įsigijami lošimo metu prie lošimo stalo.

Lošimų namų (kazino), automatų ir bingo salonų laimėjimų išmokėjimą asmenims reglamentuoja Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymas (Žin., 2001, Nr. 43-1495).

10. Nereikalaujama naudoti kasos aparatų ir pirkėjui nereikalaujant išduoti pinigų priėmimo kvitų ar kitų spausdintų numeruotų ir teritorinėje valstybinėje mokesčių inspekcijoje įregistruotų apskaitos dokumentų, sąskaitų faktūrų ir PVM sąskaitų faktūrų (ar kitų vietoj jų naudojamų apskaitos dokumentų):

10.1. kioskuose, kuriuose periodinės spaudos pardavimo įplaukos sudaro 60 procentų ir daugiau paskutiniųjų trijų mėnesių bendrųjų įplaukų ir kuriuose neprekiuojama alumi, apdorotu tabaku ir (ar) cukrumi. Kiekviename kioske turi būti atskirai tvarkoma įplaukų už parduotą periodinę spaudą ir bendrųjų įplaukų apskaita.

Kasos aparatai šiuose kioskuose turi būti įrengti per mėnesį po to mėnesio, kuriam pasibaigus minėtoji pardavimo įplaukų dalis nesudarė 60 procentų. Ūkio subjekto prašymu Valstybinė mokesčių inspekcija iki trijų mėnesių gali pratęsti nurodytąjį kasos aparatų įrengimo terminą. Įrengti kasos aparatai turi būti naudojami nuolat, neatsižvelgiant į vėliau (po kasos aparato įrengimo dienos) gautą minėtojo pardavimo įplaukų dalį;

10.2. spaudos kioskų, parduotuvių ar kitų prekybos vietų pardavimo įplaukoms už tose prekybos vietose realizuotus spaustuvėje numeruotus momentinės, piniginės-daiktinės loterijos ir vietinio (miesto) reguliaraus susisiekimo maršrutų keleivinio transporto bilietus apskaityti, net jeigu juose prekiaujama ne tik nurodytosiomis prekėmis ir yra įrengti kasos aparatai.

Įplaukos, gautos už šiame punkte nurodytų bilietų pardavimą ir neregistruojamos kasos aparatu, turi būti apskaitomos Valstybinės mokesčių inspekcijos nustatyta tvarka;

10.3. ūkio subjektams, kurie asmenų įmokų grynaisiais pinigais priėmimą įformina įmonės kasoje kasos pajamų orderiu, vadovaudamiesi Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. vasario 17 d. nutarimu Nr. 179 (Žin., 2000, Nr. 15-398);

10.4. įplaukoms, gautoms už būtiniosios karo tarnybos karių viešojo maitinimo paslaugas, teikiamas uždaruose jų maitinimo objektuose, apskaityti;

10.5. prekybos ir viešojo maitinimo ūkio subjektams arba jų padaliniais, kurie asmenis aptarnauja tik vykstančių pramogų, sporto, kultūros renginių metu ir šių renginių metu neprekiauja alkoholiniais gėrimais (išskyrus alų) bei apdorotu tabaku.

Šiame punkte nurodyti ūkio subjektai arba jų padaliniai prekybos vietoje privalo turėti prekių įsigijimo dokumentą arba jo kopiją ir ūkio subjekto vadovo patvirtintą kainoraštį;

10.6. bankams, išskyrus specializuotas valiutos keityklas, kurios atlieka tik valiutos keitimo operacijas ir nenaudoja bankų patvirtintų specializuotų kompiuterinių kasos programų;

10.7. tarptautinėse, nacionalinėse ir kitokiose Lietuvos Respublikoje organizuojamose iki 10 dienų trukmės parodose-mugėse, kuriose ūkio subjektai (įskaitant užsienio ūkio subjektus) parduoda savo gamybos produkciją. Ši nuostata netaikoma ūkio subjektams, parodose-mugėse prekiaujantiems alkoholiniais gėrimais (išskyrus alų) ir (ar) apdorotu tabaku;

10.8. fiziniams asmenims, prekiaujantiems jų pačių surinktomis, neperdirbtomis miško gėrybėmis;

10.9. autoparduotuvėse, kurios savivaldybių institucijų nustatyta tvarka aptarnauja kaimo vietovių gyventojus.

Ši nuostata netaikoma, jeigu prekiaujama alumi, apdorotu tabaku ir (ar) cukrumi;

10.10. prekiaujantiems asmeniniame ūkyje išauginta žemės ūkio produkcija (išskyrus prekybą mėsėdžiais švelniaplaukiais žvėreliais, nutrijomis ir jų produkcija), jeigu prekiautojas prekybos vietoje turi dokumentus, patvirtinančius žemės valdymą arba naudojimą, ir asmens dokumentą;

10.11. lengvuosiuose taksi automobiliuose, kuriuose įrengti ir teritorinėje valstybinėje mokesčių inspekcijoje užregistruoti taksometrai. Kiekvienam taksometrai turi būti pildomas teritorinėje valstybinėje mokesčių inspekcijoje užregistruotas taksometro kasos operacijų žurnalas. Taksometrų ir jų žurnalų registravimo ir pildymo tvarką nustato Valstybinė mokesčių inspekcija;

10.12. vietinio (miesto) reguliaraus susisiekimo maršrutuose, kuriuose naudojami savivaldybės patvirtintų pavyzdžių bilietai. Ne mažiau kaip pusė visų kiekvieną mėnesį vežėjo parduotų bilietų turi būti realizuota spaudos kioskuose, parduotuvėse ar kitose prekybos vietose;

10.13. bibliotekose – jų vykdomos veiklos įplaukoms apskaityti;

10.14. prekiaujant tiesioginio ryšio terminalų spausdintais loterijos bilietais.

Kiekvienam tiesioginio ryšio loterijos terminalui turi būti pildomas teritorinėje valstybinėje mokesčių inspekcijoje, kurios teritorijoje jis veikia, registruotas kasos operacijų žurnalas, kurio pildymo tvarką nustato Valstybinė mokesčių inspekcija;

10.15. bendrojo lavinimo mokyklose ir ikimokyklinio ugdymo bei profesinio mokymo įstaigose – jų vykdomos veiklos įplaukoms apskaityti, taip pat ir ūkio subjektams – įplaukoms už jų

teikiamas viešojo maitinimo paslaugas bendrojo lavinimo mokyklų ir ikimokyklinio ugdymo bei profesinio mokymo įstaigų patalpose apskaityti;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1799](#), 2002-11-19, *Žin.*, 2002, Nr. 112-4994 (2002-11-22), i. k. 1021100NUTA00001799

10.16. ne patalpose įrengtose lauko (gatvės prekyviečių ir panašiai) prekybos vietose.

Ši nuostata netaikoma, jeigu prekiaujama alumi (išskyrus šios tvarkos 10.5 ir 10.7 punktuose nurodytus atvejus), apdorotu tabaku ir (ar) cukrumi.

11. Naudoti kasos aparatų nereikalaujama, tačiau kiekvienam asmeniui privaloma išduoti pinigų priėmimo kvitą arba bilietą, įregistruotą teritorinėje valstybinėje mokesčių inspekcijoje, o asmens reikalavimu – ir sąskaitą faktūrą arba PVM sąskaitą faktūrą (ar kitą vietoj jos naudojamą apskaitos dokumentą):

11.1. gyvenamosiose, darbo ar kitose asmenų iškvietime nurodytose prekių pristatymo (paslaugų suteikimo) vietose, kuriose už prekes (paslaugas) atsiskaitoma grynaisiais pinigais;

11.2. kaimo vietovių pirminės sveikatos priežiūros ir slaugos įstaigose (medicinos punktuose);

11.3. ne patalpose įrengtose paslaugų teikimo vietose (prekyvietėse rinkliavoms priimti, nesaugomose automobilių stovėjimo aikštelėse, turto nuomos (dviračių, valčių ar kito turto nuomos ir panašiai) bei viešuosiuose tualetuose;

11.4. teatrų, muziejų, savivaldybių kultūros centrų, kino teatrų ir kino rodymo punktų, sporto, pramogų ir koncertinių įmonių bilietų kasose, kuriose parduodami tik valstybinėje mokesčių inspekcijoje įregistruoti bilietai ir tokiems renginiams skirti informaciniai ar reklaminiai leidiniai;

11.5. sugedus kasos aparatui arba pažeidus jo plombą, taip pat kitais šios tvarkos 30 ir 44 punktuose nustatytais atvejais, kai atitinkamą kasos aparatą naudoti draudžiama, tačiau tik tokio kasos aparato remonto, aptarnavimo ar keitimo laikotarpiu ir tik iškvietus aptarnavimo specialistą ir (ar) užregistravus iškvietimą kasos operacijų žurnale pagal šios tvarkos 29 punkto reikalavimus;

11.6. tarptautiniais maršrutais važiuojančiose keleivinio transporto priemonėse, kai išduodami tarptautinėse sutartyse nustatytos formos bilietai.

12. Naudoti kasos aparatų nereikalaujama:

12.1. advokatams (advokatų kontoroms);

12.2. notarams (notarų biurams);

12.3. ūkininkams;

12.4. fiziniams asmenims, įsigijusiems privalomuosius patentus;

12.5. atsiskaitymui tarp ūkio subjektų;

12.6. avansams, užstatams priimti (daiktų nuomos ir panašiais atvejais) ir pinigams už anksčiau kreditan parduotas prekes įnešti. Šios įmokos priimamos pagal pinigų priėmimo kvitus. Kai šių ūkinių operacijų atlikimo darbo vietoje įrengtas kasos aparatas, nevykdantis specialios gamintojo nustatytos funkcijos, ir visi gryniesi pinigai laikomi kasos aparato kasoje, dar išspausdinamas ir kasos aparato kvitas, kuriame nurodomas pinigų įdėjimas.

III. KASOS APARATŲ EKSPLOATAVIMAS

13. Leidžiama naudoti tik tokių modelių kasos aparatus, kurie Valstybinės mokesčių inspekcijos nustatyta tvarka įtraukti į Lietuvos Respublikoje leidžiamų naudoti kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių sąrašą, išskyrus šios tvarkos 16 punkte nustatytus atvejus.

14. Kasos aparatą turi naudoti tik tas ūkio subjektas, kurio vardu jis užregistruotas teritorinėje valstybinėje mokesčių inspekcijoje.

15. Prie kiekvieno kasos aparato turi būti techninis pasas, kuris turi būti saugomas visą šio aparato naudojimo laiką. Techninis pasas laikomas kasos operacijų atlikimo vietoje. Kasos aparatais prekiaujanti ir juos techniškai aptarnaujanti įmonė neturi teisės ūkio subjektui perduoti neužplombuoto kasos aparato ir (ar) neužregistruoto jo techninio paso.

Aptarnavimo įmonės specialistas, įrengęs kasos aparatą, vietoje užpildo jo techninį pasą ir per 3 darbo dienas pateikia jį užregistruoti teritorinei valstybinei mokesčių inspekcijai, kurios aptarnaujamoje teritorijoje šis aparatas įrengtas. Pase turi būti nurodyti visi aparato įrengimo, profilaktinės apžiūros, remonto, naudotojų (savininkų, nuomininkų ir panašiai), įrengimo adreso bei programos pakeitimo ir skaitiklių duomenys. Programą pakeisti (išskyrus kainas, prekių pavadinimus ir kodus) gali tik aptarnavimo įmonė. Pase turi būti nurodyta kiekvieno po šios tvarkos įsigaliojimo įrengto fiskalinio kasos aparato darbo programos (programų) kontrolinė suma (sumos).

Draudžiama naudoti kasos aparatą, kol jo techninis pasas neužregistruotas ar neperregistruotas teritorinėje valstybinėje mokesčių inspekcijoje (įrengus naują aparatą arba pasikeitus jo savininkui ar naudotojui ir įrengimo adresui).

Laikinais nenaudojamą kasos aparatą (sustabdžius ūkio subjekto veiklą ir panašiai ilgiau kaip 10 dienų) ar laikinai naudoti kitu adresu perkeltą kasos aparatą (dirbti parodose, mugėse ir panašiai, bet ne ilgiau kaip 10 dienų) išregistruoti ar perregistruoti nebūtina, tačiau iki jo laikino naudojimo kitu adresu pradžios būtina apie tai pranešti teritorinei mokesčių inspekcijai, kurios teritorijoje šis kasos aparatas užregistruotas ir kurios teritorijoje jis bus laikinai naudojamas. Pranešime nurodoma laikino naudojimo kitu adresu pradžios ir pabaigos data. Jeigu numatyta kasos aparato naudojimo kitu adresu pabaigos data pasikeičia, apie tai papildomai pranešama minėtosioms teritorinėms mokesčių inspekcijoms.

16. Iš Lietuvos Respublikoje leidžiamų naudoti kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių sąrašo išbraukti kasos aparatai gali būti naudojami ne ilgiau kaip 9 metus nuo pirmojo jų įregistravimo teritorinėje valstybinėje mokesčių inspekcijoje datos.

Šio punkto pirmojoje pastraipoje nurodyti kasos aparatai 5 metus nuo pirmojo jų įregistravimo dienos gali būti perregistruojami kitos įmonės vardu. Likusius 4 metus šiuos kasos aparatus gali naudoti tiksliai tos įmonės, kurių vardu paskutinį kartą jie buvo įregistruoti, o reorganizuojamos įmonės gali naudoti tuos kasos aparatus, kuriuos jos buvo įregistravusios iki reorganizavimo.

Draudžiama įsigyti ir pirmą kartą valstybinėje mokesčių inspekcijoje įregistruoti iš Lietuvos Respublikoje leidžiamų naudoti kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių sąrašo išbrauktus kasos aparatus.

17. Kai pasibaigia šios tvarkos 16 punkte nurodytų kasos aparatų naudojimo terminas arba iki nurodyto termino aparatas nepataisomai sugenda ar likviduojamas ūkio subjektas – kasos aparato savininkas (jeigu aparatas neparduotas ir neperregistruotas iki ūkio subjekto išregistravimo iš mokesčių mokėtojų registro), kasos aparatą per mėnesį teritorinėje valstybinėje mokesčių inspekcijoje, kurios aptarnaujamoje teritorijoje tokie kasos aparatai įrengti, turi išregistruoti ūkio subjektas, kurio vardu jis registruotas. Išregistravimo įrašą techniniame pase, nurodydamas paskutinius skaitiklių duomenis, turi padaryti aptarnavimo įmonės specialistas. Išregistravimo įrašė būtina nurodyti atsakingam saugojimui kasos aparatą priėmusį aparato savininką (ūkio subjektą arba likviduojamo ūkio subjekto steigėją) arba šį aparatą utilizuoti priėmusią aptarnavimo įmonę.

18. Kiekvienam naudojamam kasos aparatui turi būti pildomas atskiras kasos operacijų žurnalas, įregistruotas teritorinėje valstybinėje mokesčių inspekcijoje, kurios teritorijoje įregistruotas ūkio subjekto naudojamas kasos aparatas. Šiame žurnale turi būti kasos aparato kiekvienos darbo dienos ataskaita („Z“). Valstybinė mokesčių inspekcija Kasos aparatų naudojimo taisyklėse gali nustatyti ir kitus atvejus, kai kasos operacijų žurnale turi būti kitos kasos aparato ataskaitos arba informaciniai duomenys. Dienos ataskaitos turi būti pasirašytos kasos aparatą naudojančio ūkio subjekto vadovo įgalioto atsakingo asmens, įklijuotos ir užregistruotos kasos operacijų žurnale. Žurnalas per darbo dieną laikomas kasos operacijų atlikimo vietoje. Užpildytas kasos operacijų žurnalas saugomas 10 metų.

Kasos aparatų, kurie veikia (išduoda prekę ar suteikia paslaugą ir registruoja įplaukas) be kasininko ar kito darbuotojo (automatinės degalinės, prekybos bei paslaugų automatai), įplaukas grynaisiais pinigais pagal sutartį gali inkasuoti banko ar kito nustatytą tvarka veikiančio juridinio asmens inkasavimo tarnyba, nedalyvaujant kasos aparatą naudojančio ūkio subjekto darbuotojams. Tokiu atveju tinkamai parengtas inkasavimo tarnybos įgaliotas materialiai atsakingas asmuo

išspausdina kasos aparato dienos ataskaitą, joje nurodo savo pareigas, vardą, pavardę, parašu patvirtina atliktą inkasavimo operaciją ir perduoda ataskaitą ūkio subjektui sutartyje nustatytu būdu ir laiku, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną.

19. Kasos aparatas nuo neteisėto atidarymo turi būti apsaugotas plomba arba šios tvarkos 23 punkte nurodytu lipduku (toliau vadinama – plomba).

20. Kasos aparato duomenys apie priimtų ir inkasuotų grynųjų pinigų sumas turi sutapti su kasos operacijų žurnale įrašytomis sumomis, o šiame žurnale nurodyta inkasuota suma – su kasos pajamų orderiuose įrašyta arba inkasatorių inkasuota suma.

Pinigų inkasavimo terminą ūkio subjektai nusistato vadovaudamiesi Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. vasario 17 d. nutarimu Nr. 179. Iki inkasavimo dalis pinigų saugumo sumetimais pagal kasos aparatu išspausdintą kasos aparato kvitą, kuriame pažymima apie grynųjų pinigų išėmimą, gali būti perkelta į tam skirtą vietą, įrengtą kasos operacijų atlikimo vietoje arba gretimoje patalpoje, kurioje gryniesi pinigai kartu su kasos aparato kvitu, kuriame nurodyta pinigų išėmimo suma, saugomi iki inkasavimo. Kontroliuojančių institucijų patikrinimo metu šie pinigai pateikiami kartu su jų perkėlimą patvirtinančiais kvitais.

Klaidų taisymas (kai klaida pastebėta baigus spausdinti kvitą ar pirkėjas atsisako sumokėti teisingai išspausdintą sumą) ir prekių grąžinimas įforminami surašant klaidos taisymo ar grąžinamos prekės priėmimo aktą, prie kurio pridedamas klaidingai išspausdintas ar grąžinamos prekės pardavimo kvitas (visais atvejais originalas) ir pinigų išėmimo iš kasos aparato kasos kvitas. Tik tokiu būdu įformintuose aktuose užfiksuota grąžinimų ir taisymų suma dienos pabaigoje registruojama atitinkamoje kasos operacijų žurnalo grafoje ir pagrindžia kasos aparate užregistruotos inkasuotinos realizacijos sumos sumažėjimą.

21. Kasos aparato kasoje ir kasos operacijų atlikimo vietoje draudžiama laikyti neapskaitytus (taip pat asmeninius) pinigus. Kasos aparatu apskaitytų pinigų kiekis turi sutapti su kasos aparato kasoje ir kasos operacijų atlikimo vietoje laikomų pinigų kiekiu.

Kai prie vieno kasos aparato vienu metu dirba keli kasininkai ir kasos aparatu tvarkoma atskira kiekvieno kasininko įplaukų apskaita, kiekvienam kasininkui įrengiama atskira kasos aparato kasa.

22. Kasos aparatą aptarnauja jį įrengusi aptarnavimo įmonė ar kita tokių modelių kasos aparatus prižiūrinti aptarnavimo įmonė.

23. Kasos aparatą įrengusios ir (ar) jį aptarnaujančios įmonės aptarnavimo specialistas privalo jį užplombuoti asmeniniu plombavimo įrankiu, pagamintu pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos patvirtintą brėžinį, arba specialiu lipduku (plomba), pagamintu, įsigytu ir apskaitomu Valstybinės mokesčių inspekcijos nustatyta tvarka. Kasos aparatas plombuojamas pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos patvirtintą plombavimo planą.

24. Aptarnavimo įmonės privalo plombuoti kasos aparatą taip, kad jis būtų apsaugotas nuo neteisėto atidarymo ir būtų galima identifikuoti aptarnavimo specialistą, plombavusį kasos aparatą.

25. Kasos aparato plomba turi būti pakeista kasos aparatą aptarnavusios įmonės plomba, jeigu pasikeičia kasos aparatą aptarnaujanti įmonė.

Nauja aptarnavimo įmonė, pakeitusi kasos aparato plombą jo aptarnavimo ar remonto metu, apie kasos aparato plombos pakeitimą raštu turi pranešti teritorinei valstybinei mokesčių inspekcijai, kurios aptarnaujamoje teritorijoje registruotas tas kasos aparatas.

26. Aptarnaujančiai įmonei draudžiama aptarnauti jos pačios (įskaitant visus padalinius bei filialus) atsiskaitymui naudojamus kasos aparatus.

27. Ūkio subjektas gali sudaryti ilgalaikę arba vienkartinio kasos aparato aptarnavimo ir (ar) remonto sutartį. Ūkio subjektas, nesudaręs ilgalaikės kasos aparato aptarnavimo ir (ar) remonto sutarties, gali kreiptis į bet kurią šios tvarkos 22 punkte nurodytą aptarnavimo įmonę su prašymu atlikti kasos aparato aptarnavimą ar remontą.

Aptarnavimo įmonė privalo pildyti prašymų registravimo knygą (knygas), kurioje (kuriose) registruojami visi prašymai suremontuoti ar aptarnauti kasos aparatus. Aptarnavimo įmonė prašymų registravimo knygoje turi pažymėti, ar ūkio subjekto prašymas priimtas ar jo atsisakyta.

Aptarnavimo įmonė, priėmusi ūkio subjekto prašymą, ne vėliau kaip per 10 dienų turi suremontuoti arba aptarnauti kasos aparatą. Jeigu dėl techninių priežasčių aptarnavimo įmonė kasos aparato suremontuoti negali, remonto laikotarpis gali būti pratęstas, bet ne ilgiau kaip 10 dienų.

Kasos aparato remonto arba aptarnavimo laikotarpiu darbas gali būti tęsiamas – išduodami šios tvarkos 11 punkte nurodyti dokumentai, tačiau tik užregistravus aptarnavimo įmonės iškvietimą (kreipimąsi) šios tvarkos 29 punkte nustatyta tvarka. Minėtuojų laikotarpiu gali būti naudojamas ir rezervinis fiskalinis kasos aparatas.

28. Kasos aparato techniniame pase turi būti įrašomi kiekvienos profilaktinės apžiūros ir remonto duomenys, nurodant darbo pradžios ir pabaigos datą ir laiką. Prieš apžiūrą ar remontą ir baigus šiuos darbus turi būti išspausdintos ir įklijuotos į techninį pasą kasos aparato programavimo parametrų (išskyrus kasos aparatus, kurie neturi tokios techninės galimybės) ir tarpinė („X“) ataskaitos.

29. Visi aptarnavimo įmonės iškvietimai chronologine tvarka turi būti užregistruoti sugedusio ar aptarnautino kasos aparato kasos operacijų žurnale. Kasos operacijų žurnale nurodoma iškvietimo (kreipimosi) data, laikas, kasos aparatų aptarnavimo įmonės pavadinimas. Tik užregistravus iškvietimą (kreipimąsi) gali būti tęsiamas darbas, kaip numatyta šios tvarkos 27 punkto ketvirtojoje pastraipoje. Keleiviniame transporte iki reiso pabaigos darbas gali būti tęsiamas ir neužregistravus aptarnavimo įmonės iškvietimo.

30. Kiekvienas kasos aparatas turi būti profilaktiškai aptarnautas ne vėliau kaip per 12 mėnesių po paskutinio kasos aparato profilaktinio aptarnavimo ar remonto. Ūkio subjektas privalo kreiptis į aptarnavimo įmonę dėl profilaktinės kasos aparato apžiūros, kaip numatyta šios tvarkos 29 punkte, ne vėliau kaip likus 20 dienų iki 12 mėnesių termino pabaigos. Draudžiama naudoti kasos aparatą, kuris nebuvo profilaktiškai aptarnautas ar remontuotas ilgiau kaip 12 mėnesių, išskyrus šios tvarkos 27 punkte nustatytą kasos aparato aptarnavimo ar remonto laikotarpį, tačiau tik iškvietus aptarnavimo specialistą ir (ar) užregistravus iškvietimą kasos operacijų žurnale pagal šios tvarkos 29 punkto reikalavimus.

31. Kasos aparatas turi būti programuojamas taip, kad dienos ir tarpinės ataskaitose būtų spausdinami išsamūs duomenys apie kiekvieno funkcinio klavišo panaudojimą ar kitokius įregistruotą įplaukų sumą galinčius pakeisti veiksmus (pirkinio grąžinimą, pirkimo panaikinimą, klaidų taisymą, darbą ne prekių registravimo režimu ir panašiai). Pagrindinė (turinti gamintojo įgaliojimus) aptarnavimo įmonė nustato privalomus kasos aparatų modelių programavimo parametrus ir jų sąrašus pateikia Valstybinei mokesčių inspekcijai ir visoms šios įmonės įgaliojimus turinčioms aptarnavimo įmonėms. Kasos aparato aptarnavimo (remonto) metu turi būti tikrinama, ar tas aparatas tinkamai suprogramuotas ir techniškai tvarkingas.

32. Aptarnavimo įmonė, nustačiusi, kad neteisėtai pakeista aptarnaujamo kasos aparato programa ar konstrukcija, privalo apie tai ne vėliau kaip kitą darbo dieną pranešti teritorinei valstybinei mokesčių inspekcijai, kurioje įregistruotas kasos aparatas. Konstrukcijos pakeitimu laikomas gamintojo sumontuotų detalių, mazgų, jų sujungimo priemonių išėmimas, pakeitimas, gamintojo nenumatytų dalių prijungimas ar korpuso konstrukcijos pakeitimas, dėl kurio buvo ar galėjo būti pakeistos kasos aparato vykdomos funkcijos.

33. Draudžiama naudoti sugedusį, neplombuotą arba su pažeista plomba, ilgiau negu 12 mėnesių profilaktiškai neapžiūrėtą ar neremontuotą, taip pat šios tvarkos 44 punkte nustatytais atvejais keistiną kasos aparatą.

34. Kasos aparatu išspausdinta informacija apie atliktas ūkines operacijas privalomuose kvituose ir kontrolinėje juostoje turi būti tapati. Dirbti kasos aparatu be kontrolinės juostos draudžiama (išskyrus šios tvarkos 42 punkto antrojoje pastraipoje nustatytus atvejus). Panaudota kasos aparato kontrolinė juosta saugoma penkerius metus

Punkto pakeitimai:

Nr. [1799](#), 2002-11-19, Žin., 2002, Nr. 112-4994 (2002-11-22), i. k. 1021100NUTA00001799

IV. REIKALAVIMAI IŠDUODAMIEMS KASOS APARATŲ KVITAMS

35. Asmeniui išduodamame kasos aparato kvite turi būti:

35.1. nefiskaliniu kasos aparatu išspausdintame kvite – ryškūs, lengvai įskaitomi šie duomenys:

35.1.1. unikalus kasos aparato numeris, sudarytas iš ūkio subjekto, pridėtinės vertės mokesčio mokėtojo, kodo (arba ūkio subjekto kodo, jeigu jis nėra šio mokesčio mokėtojas) ir nuo jo atskirto kasos aparato eilės arba korpuso numerio;

35.1.2. prekės (paslaugos) kaina;

35.1.3. visa mokėtina suma;

35.1.4. pridėtinės vertės mokesčio suma, jeigu ūkio subjektas yra šio mokesčio mokėtojas;

35.1.5. kvito išdavimo data, laikas ir eilės numeris;

35.2. fiskaliniu kasos aparatu išspausdintame kvite – ryškūs, lengvai įskaitomi šie duomenys:

35.2.1. kvito antraštė (ūkio subjekto pavadinimas, kasos aparato įrengimo adresas ir 9 ženklų pridėtinės vertės mokesčio mokėtojo kodas arba ūkio subjekto kodas, jeigu jis nėra šio mokesčio mokėtojas);

35.2.2. kvito eilės numeris, išdavimo data ir laikas;

35.2.3. prekės (paslaugos) arba jų grupės pavadinimas;

35.2.4. prekės (paslaugos) kaina;

35.2.5. prekių (paslaugų) kiekis;

35.2.6. visa mokėtina suma;

35.2.7. pridėtinės vertės mokesčio suma, jeigu ūkio subjektas yra šio mokesčio mokėtojas;

35.2.8. iš asmens gauta suma;

35.2.9. grąža;

35.2.10. fiskalinis logotipas ir unikalus kasos aparato numeris.

36. Mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais atsiskaitymo vietose, kuriose pagal šios tvarkos 8 punktą turi būti įrengti fiskaliniai kasos aparatai, taip pat degalinėse asmeniui išduodamame kvite turi būti išspausdintas kiekvienos prekės (ne degalinėse – kiekvieno alkoholinio gėrimo) pavadinimas.

37. Prekių supirkimo kvite turi būti išspausdintas kiekvienos superkamos prekės pavadinimas (gali būti simbolinis), vieneto kaina, vienetų skaičius ir visa pirkimo suma, o dienos finansinėje ataskaitoje – bendra už nupirktas prekes išmokėta pinigų suma. Ataskaitose turi būti spausdinamas ir nupirktų prekių vienetų skaičius.

38. Keleiviniame kelių transporte naudojami kasos aparatai, pagal kurių duomenis iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ar savivaldybių biudžetų vežėjams kompensuojamos už lengvatinių keleivių vežimą negautos pajamos, turi keleivių biliete (kvite) spausdinti išvykimo ir atvykimo stotelių pavadinimus (išskyrus vietinio (miesto) susisiekimo maršrutus) ir nuolaidos dydį procentais

Punkto pakeitimai:

Nr. [1799](#), 2002-11-19, Žin., 2002, Nr. 112-4994 (2002-11-22), i. k. 1021100NUTA00001799

39. Asmeniui išduodamame kasos aparato kvite jo reikalavimu ir esant kasos aparato techninėms galimybėms gali būti spausdinami papildomi rekvizitai – prekių ar paslaugų pirkėjo pavadinimas ir kodas arba vardas, pavardė ir asmens kodas (jeigu pirkėjas yra fizinis asmuo).

40. Neapmuitinamoje parduotuvėje keleiviui išduotame kasos aparato kvite nurodomi Lietuvos Respublikos neapmuitinamų parduotuvių įstatymo (Žin., 1996, Nr. 116-2689) 4 straipsnio 8 dalyje išvardyti asmeniui išduodamo kasos aparato kvito rekvizitai.

41. Kvite gali būti išspausdinti ir kiti papildomi rekvizitai.

42. Specializuoti kasos aparatai gali nespausdinti šios tvarkos 35.2.8 ir 35.2.9 punktuose nurodytų duomenų ir (ar) privalo spausdinti papildomus duomenis, jeigu tai numatyta Finansų ministerijos patvirtintuose Techniniuose reikalavimuose kasos aparatams bei prekybos (paslaugų teikimo) automatams, įtraukiamiems į Lietuvos Respublikoje leidžiamų naudoti kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių sąrašą.

Specializuoti keleivinio transporto kasos aparatai gali naudoti elektroninę kontrolinę juostą. Įsigaliojus šiai tvarkai, aptarnavimo įmonės specialistas, atlikdamas pirmąjį kasos aparato remontą ar profilaktinę apžiūrą, privalo suprogramuoti (nustatyti) kasos aparatą taip, kad gamintojo nustatytu būdu būtų naudojama ir spausdinama specializuotų keleivinio transporto kasos aparatų elektroninė kontrolinė juosta, išskyrus tuos atvejus, kai iki šios tvarkos įsigaliojimo įrengtuose ir teritorinėje valstybinėje mokesčių inspekcijoje užregistruotuose kasos aparatuose gamintojas nėra numatęs galimybės spausdinti elektroninę kontrolinę juostą arba keleivių bilietuose (kvituose) spausdinami šios tvarkos 38 punkte nurodyti išvykimo ir atvykimo stotelių pavadinimai ir dėl šios priežasties nėra techninių galimybių papildomai spausdinti kontrolinę juostą.

Keleivinio kelių transporto priemonėse įrengtų kasos aparatų spausdinami kvitai, kuriuose yra visi susisiektimo ministro nustatyti privalomi rekvizitai, gali būti naudojami kaip bilietai, tačiau jiems taikomi visi šios tvarkos reikalavimai

Punkto pakeitimai:

Nr. [1799](#), 2002-11-19, Žin., 2002, Nr. 112-4994 (2002-11-22), i. k. 1021100NUTA00001799

43. Visi kasos aparato kvito duomenys turi būti išspausdinti lietuvių kalba.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

44. Ūkio subjektai, kuriems užfiksuota nefiskalinių kasos aparatų duomenų klastojimo faktų (sumuojantieji skaitikliai neteisėtai nustatomi į nulinę padėtį, neteisėtai įformintos grąžinamos prekės, nepagrįstai mažinamos kasos aparatu įregistruotos įplaukos, imituojamas jų registravimas) arba nustatyta, kad jie naudoja pakeistos konstrukcijos ar programos nefiskalinius ar fiskalinius kasos aparatus, privalo visus tokius kasos aparatus ne vėliau kaip per 30 dienų nuo minėtųjų pažeidimų nustatymo pakeisti naujais fiskaliniais kasos aparatais. Naudoti keistinus kasos aparatus draudžiama nuo pažeidimų nustatymo dienos, kitaip šie kasos aparatai prilyginami be nustatytąja tvarka įregistruoto techninio paso naudojamiems kasos aparatams. Iki įrengiami nauji fiskaliniai kasos aparatai, darbas gali būti organizuojamas, kaip numatyta šios tvarkos 27 punkto ketvirtojoje pastraipoje.

Pakeistieji kasos aparatai negali būti perregistruoti kito ūkio subjekto vardu, o ne vėliau kaip per 30 dienų nuo minėtųjų pažeidimų nustatymo turi būti perduoti aptarnavimo įmonei sunaikinti (utilizuoti).

45. Subjektai, pažeidę šią tvarką, atsako pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1799](#), 2002-11-19, Žin., 2002, Nr. 112-4994 (2002-11-22), i. k. 1021100NUTA00001799

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 13 d. nutarimo Nr. 1283 "Dėl Kasos aparatų diegimo ir naudojimo tvarkos patvirtinimo" pakeitimo